

DET EUROPÆISKE SEMESTER – TEMABLAD

YDELSER VED ARBEJDSLØSHED

1. INDLEDNING

Ydelser ved arbejdsløshed er et centralt element i alle europæiske velfærdssystemer. Ved at forsikre arbejdstagere mod risikoen for at miste jobbet er de et afgørende sikkerhedsnet for enkeltpersoner og husholdninger og bidrager dermed til at beskytte dem mod fattigdom. De fungerer også som automatiske stabilisatorer i konjunkturudviklingen ved at støtte indkomsten for dem, der har mistet arbejdet og søger et nyt job. Desuden gør ydelser ved arbejdsløshed omfordelingen af arbejdskraft i økonomien til en mere gnidningsløs proces, idet de jobsøgende kan bruge deres tid på at finde et job, der matcher deres færdigheder og forventninger, eller på at blive omskølet. På den måde understøtter ydelser ved arbejdsløshed væksten.

Samtidig kan høje ydelser ved arbejdsløshed udbetalt over en længere periode med begrænsede krav om jobsøgning mindske incitamentet til at vende tilbage til arbejdet. Dette har en negativ virkning for ledighedens varighed og den samlede ledighed og skadelige virkninger for væksten og bæredygtigheden i de sociale beskyttelsessystemer.

Arbejdsløshedsydelsessystemerne er meget forskellige medlemsstaterne imellem og fungerer i sammenhæng med den bredere økonomiske og institutionelle ramme. Der er forskelle med hensyn til optjeningsperioden, før man er berettiget, udbetalingsperioden,

beløbsniveauet og udviklingen i dækningen og den måde, hvorpå ydelserne beregnes. F.eks. kan varigheden af understøttelsen variere fra 90 dage til ubegrænset, mens beløbet kan være beregnet som en given eller variabel procentdel af personens seneste løn, som en fast sats eller som resultat af en formel med begge disse elementer samt eventuelt med nedre og øvre beløbsgrænser. Der er også stor variation i jobsøgnings- og rådighedskrav, hvilket er et andet centralt træk ved arbejdsløshedsydelsessystemer for at sikre, at modtagerne forbliver registrerede og ikke bliver inaktive.

Incitamentet til at arbejde påvirkes ikke kun af disse karakteristika ved udformningen af arbejdsløshedsystemerne, men også af gældende skatte- og ydelsessystemer, herunder (sædvanligvis) indtægtsbestemte ydelser som social bistand, boligsikring, familiedydelser og tilskud til beskæftigede. Ligeledes påvirkes den enkeltes jobsøgningsindsats af gennemførelsen af aktive arbejdsmarkedspolitikker¹ samt af de

¹ Aktive arbejdsmarkedspolitikker er ikke begrænset til modtagere af arbejdsløshedsunderstøttelse, men også generelt et tilbud (afhængigt af, hvordan systemet for aktive arbejdsmarkedspolitikker er indrettet) til jobsøgende, som ikke har ret til ydelser ved arbejdsløshed (eller andre ydelser). De kan variere fra jobsøgningsstøtte ydet af de offentlige arbejdsformidlinger over erhvervsuddannelse og livslang læring til løntilskud og jobkabelsesordninger. Temabladet om aktive arbejdsmarkedspolitikker dækker dette politikområde.

overordnede økonomiske og arbejdsmarkedsmæssige vilkår.

Ydelser ved arbejdsløshed kan antage to forskellige former: arbejdsløshedsforsikring og arbejdsløshedsunderstøttelse.

Arbejdsløshedsforsikringsydelser findes i alle medlemsstater og er baseret på bidrag. Dette betyder, at en person kun kan gøre krav på dem efter at have haft en vis minimumsperiode med arbejde og betalte bidrag (kaldet optjeningsperioden). Udbetalingen beregnes ofte i forhold til lønniveauet i det sidste job, og varigheden afhænger ofte af den periode, hvori der er betalt bidrag. Arbejdsløshedsunderstøttelse skal primært forebygge ledighedsrelateret fattigdom. Den er generelt indtægtsbestemt og tilgængelig for arbejdsløse personer, som ikke eller ikke længere er berettigede til arbejdsløshedsforsikring. Arbejdsløshedsunderstøttelsen er generelt lavere end arbejdsløshedsforsikringsydelsen. De fleste medlemsstater har ikke en separat arbejdsløshedsunderstøttelsesordning, men anvender generelle indtægtsbestemte sociale ydelser, der tilbydes lavindkomsthusholdninger².

Dette faktablad er struktureret som følger: Afsnit 2 er en gennemgang eksisterende udfordring i EU-landene med hensyn til politiske resultater. Afsnit 3 er en gennemgang af den foreliggende dokumentation om passende politikker til effektiv håndtering af disse udfordringer. Afsnit 4 indeholder en tværnational undersøgelse af de politiske resultater i EU. Afsnit 5 indeholder en liste over yderligere data- og informationskilder.

2. POLITISKE UDFORDRINGER: EN OVERSICHT OVER EU-LANDENES RESULTATER

Der skal ved **udformningen af arbejdsløshedsydelsessystemerne**

² I alt 11 medlemsstater (Østrig, Tyskland, Estland, Finland, Frankrig, Irland, Malta, Portugal, Spanien, Sverige og Det Forenede Kongerige) har en separat indtægtsbestemt bistandsydelse ved arbejdsløshed.

findes en balance mellem målet om at understøtte jobsøgendes indkomst i ledighedsperioden og behovet for at sikre tilstrækkelige incitamentter til at gå i arbejde. Ydelserne varierer både i niveau (især i forhold til tidligere indtjening) og varighed. Lave ydelsesniveauer giver sig udslag i en svækkelse af levestandarden for de arbejdsløse. Det samme gælder varigheden af ydelsen, da de arbejdsløse har brug for nok tid til at finde et egnet arbejde, der matcher deres færdigheder og kvalifikationer. På den anden side, hvis forskellen mellem indkomstniveauet i kraft af arbejdsløshedsydelserne og den potentielle indkomst ved at arbejde er for lille, kan det sætte incitamentet til at komme i arbejde igen på spil³.

Andre karakteristika ved udformningen af **arbejdsløshedsydelsessystemerne** påvirker også de arbejdsløses tilknytning til arbejdsmarkedet og deres beskæftigelsesegnethed. Dette er tilfældet med krav om jobsøgning og rådighed og den obligatoriske deltagelse i aktiveringsprogrammer, som kan blive stillet som betingelse for den fortsatte modtagelse af ydelser. De tilhørende sanktioner, især ophævelse af berettigelsen til ydelsen i tilfælde af manglende overholdelse af kravene om rådighed og jobsøgning, har også indflydelse.

Navnlig forventes strengere jobsøgnings- og rådighedskrav at tilskynde modtagerne af arbejdsløshedsydelser til aktivt at søge arbejde og acceptere egnede jobtilbud. Dette danner modvægt til de mulige manglende økonomiske incitamentter til at arbejde, der skyldes generøse

arbejdsløshedsydelsessystemer, og mindsker afhængigheden af ydelser. Mere intens jobsøgning og hurtigere accept af jobtilbud ville afhjælpe manglende incitamentter og muligvis afkorte varigheden af ledighedsperioden.

³ Denne mangel på økonomiske incitamentter til at arbejde gengives fint i den såkaldte ledighedsfældeindikator, som Europa-Kommissionen har udformet på baggrund af OECD's skatte- og ydelsesmodeller (tax-benefit models). Se afsnit 5 nedenfor.

Samtidig kan overdrevent strenge krav have utilsigtede virkninger eller direkte F.eks. kan meget strenge krav til jobmobilitet (f.eks. krav om at acceptere ethvert jobtilbud uanset kvalifikationer) føre til flere besatte stillinger på kort sigt på bekostning af kvaliteten af disse match, som måske ikke holder i længden (flere bliver hyppigere arbejdsløse igen). Desuden kan meget besværlige krav afskrække ledige fra at forsøge at opfylde dem for i stedet at fortsætte med at modtage ydelser og blive inaktive.

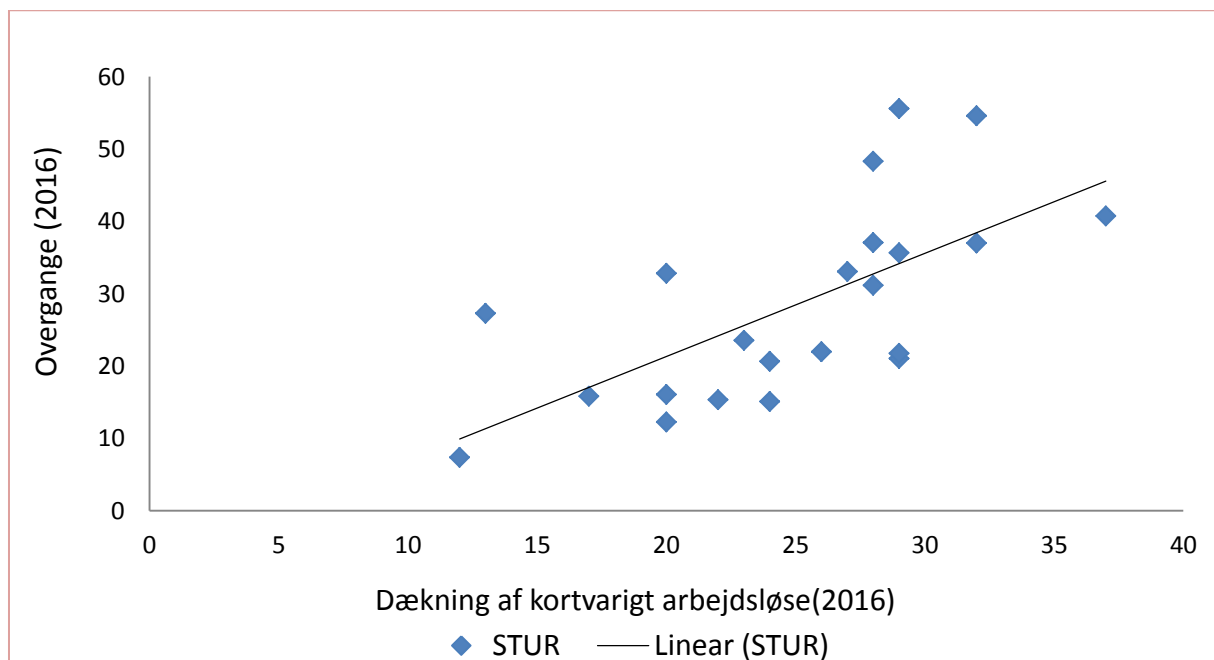
Tilvejebringelsen af tidlig støtte til jobsøgende i form af rådgivning og passende aktivering spiller også en nøglerolle. Dette diskuteres ikke yderligere her, da aktive arbejdsmarkedspolitikker er genstand for et andet faktablad⁴.

modarbejde

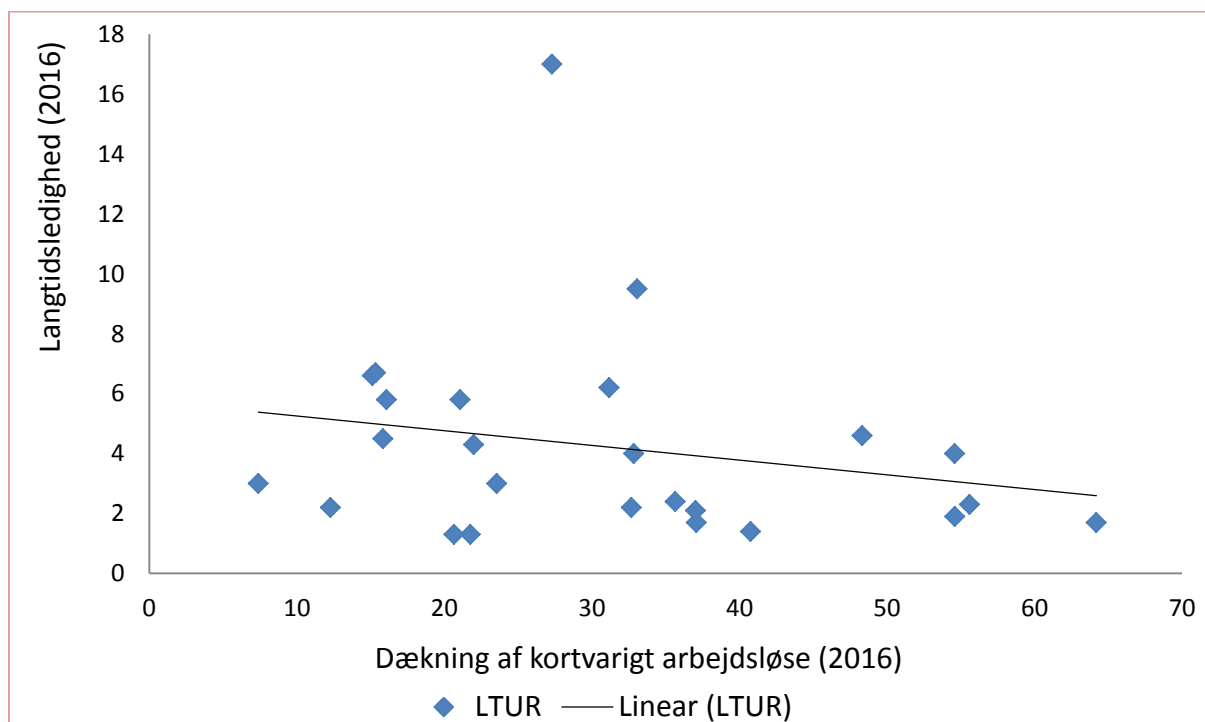
hensigten.

Til vurderingen af, i hvilket omfang arbejdsløshedsydelsessystemerne når de forventede resultater med hensyn til arbejdsmarkedsmatchning og de samfundsmæssige resultater, er to indikatorer særlig relevante: arbejdsløse, der er i risiko for fattigdom, og langtidsledigheden (i procent af den erhvervsaktive befolkning). Andelen af kortvarigt arbejdsløse, der er dækket af arbejdsløshedsydelser, hænger positivt sammen med en højere grad af overgang fra kortvarig ledighed til beskæftigelse (diagram 1a) og en lavere grad af langtidsledighed (diagram 1b). Dækningen af kortvarig ledighed med arbejdsløshedsydelser er især baseret på varigheden af ydelserne og de specifikke betingelser for berettigelsen.

Diagram 1. Dækning af kortvarige ydelser ved arbejdsløshed og afgang fra kortvarig arbejdsløshed, eller andel af langtidsledighed

⁴ Se: Det europæiske semesters temablad om aktive arbejdsmarkedspolitikker.

Kilde: Eurostat og den fælles vurderingsramme.

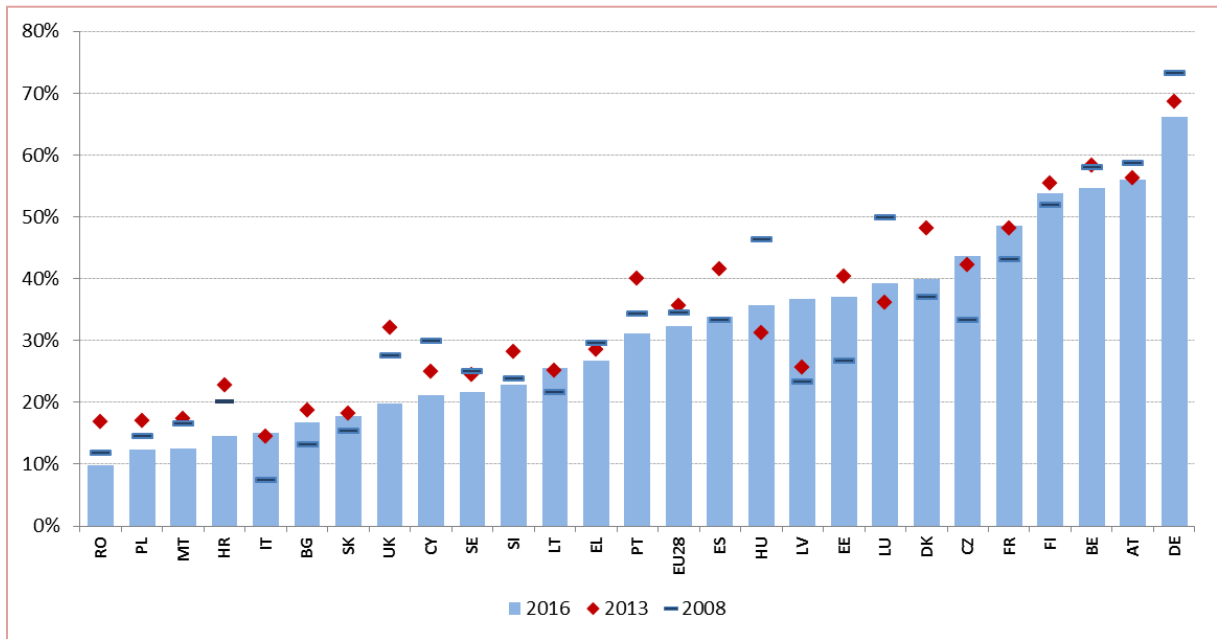
Bemærkninger: STUR: Overgang fra kortvarig arbejdsløshed til beskæftigelse. LTUR: langtidsledighed; overgangsfrekvens, $R^2 = 25 \%$, langtidsledighed $R^2 = 9 \%$.

Dækningen af kortvarigt arbejdsløse med arbejdsløshedsydelse fortjener særlig opmærksomhed, da den vedrører såvel arbejdsmarkedet som de samfundsmæssige resultater. Samtidig er fattigdom betydelig mere udbredt blandt de langtidsledige, hvilket viser, at den kun delvis er knyttet til dækningen af kortvarigt arbejdsløse med arbejdsløshedsydelse. Der er en række andre faktorer bag fattigdom, f.eks. om den sociale beskyttelse er tilstrækkelig, herunder de sociale ydelser.

Situationen i medlemsstaterne for så vidt angår tre centrale dimensioner af målingen af de politiske resultater på dette område er opsummeret i nedenstående diagrammer (diagram 2, 3 og 4). De viser hver for sig niveauer og ændringer i dækningen af kortvarig ledighed, langtidsledigheden og fattigdomsrisikofrekvensen blandt de arbejdsløse. De vertikale bjælker angiver meget lave eller lave og/eller meget høje eller høje resultatniveauer⁵, mens de horisontale bjælker angiver lave og/eller høje ændringsniveauer.

⁵ Ifølge scoreboardmetoden baseret på afstanden til gennemsnittet både med hensyn til niveauer og tendenser. Læs mere om metodologien i den fælles rapport om beskæftigelsen (2016), bilag 4.

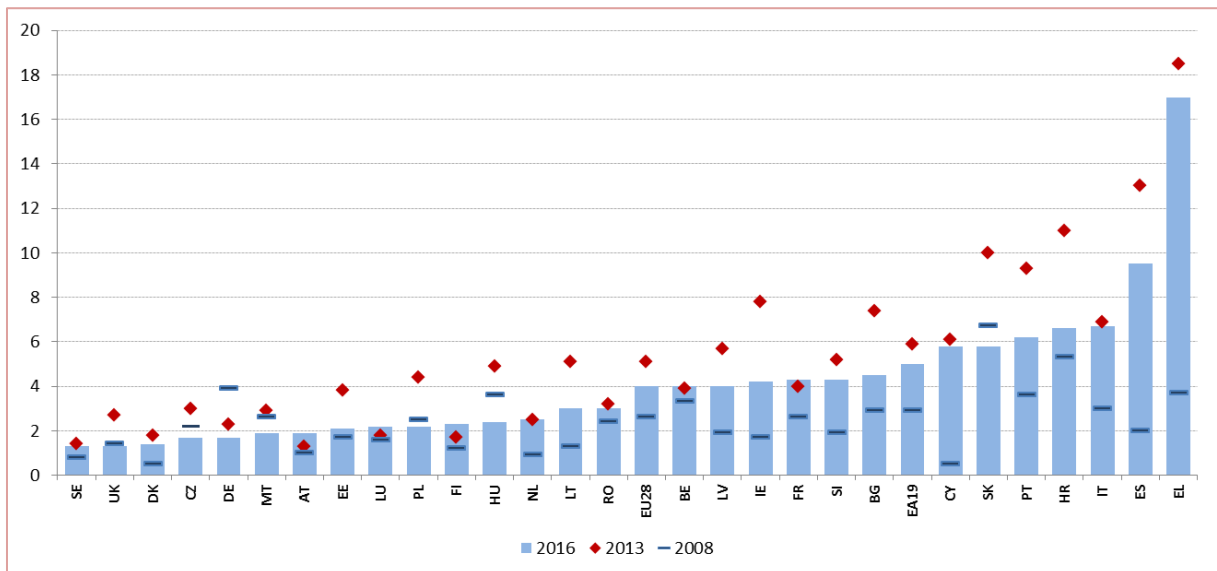
Diagram 2. Arbejdsløshedsydelsernes dækning af kortvarigt arbejdsløse (i 2016, 2013 og 2008)

Kilde: Eurostat.

Bemærkninger: Data for Irland, Nederlandene og Østrig er ikke tilgængelige. Ændringer angives i procentpoint.

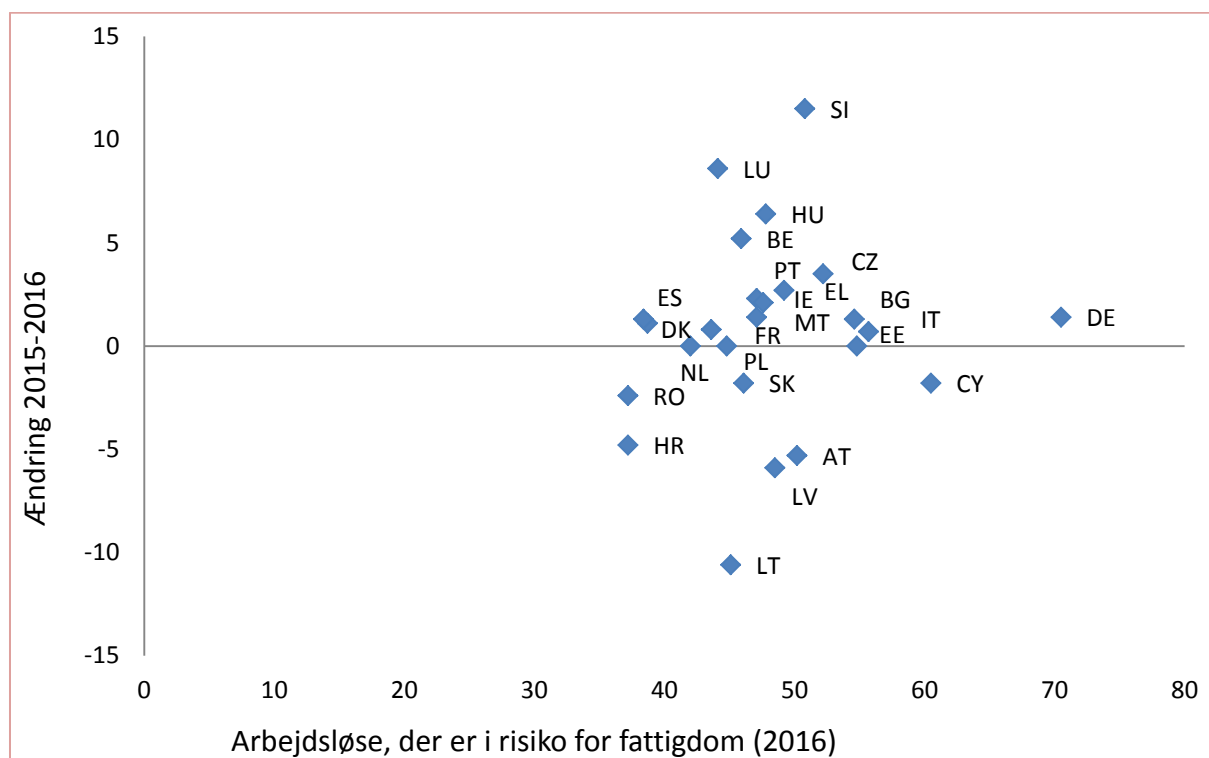
Diagram 3. Langtidsledighed i procent af den erhvervsaktive befolkning (2008, 2013 og 2016)

Kilde: Eurostat.

Bemærkninger: Niveauer og ændringer angives i procentpoint.

Diagram 4. Fattigdomsfrekvensen blandt arbejdsløse (2016) og ændring i denne fattigdomsrisikofrekvens (2015-2016)

Kilde: European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), 2016 (indkomst i 2015) og 2015 (indkomst i 2014).

Bemærkninger: Ændringer angives i procentpoint.

3. POLITISKE MIDLER TIL AFHJÆLPNING AF POLITIKUDFORDRINGERNE

Flere parametre af arbejdsløshedsydelsessystemet synes at have indflydelse på de resultater, der er identificeret i ovenstående afsnit.

Det første politiske middel, der kan overvejes, er varigheden af arbejdsløshedsydelse, hvilket forekommer at påvirke fattigdomsrisikofrekvensen blandt arbejdsløse direkte. I praksis afhænger varigheden af en række faktorer, navnlig hidtidigt arbejdsforløb, da ydelsernes maksimale varighed i mange medlemsstater stiger med ancienniteten (jo længere periode med bidrag inden for et givet tidsrum, jo længere periode med understøttelse).

I hvilket omfang skatte- og ydelsessystemet beskytter de arbejdsløses indkomst, afhænger imidlertid også af andre politiske værktøjer, såsom ydelsens kompensationsgrad eller berettigelsen til at modtage arbejdsløshedsydelse (se nedenfor).

Derimod er virkningen af ydelsernes varighed for varigheden af ledigheden blandt den samlede gruppe af ledige

generelt forholdsvis **lille**⁶, da opretholdelsen af levestandarden i tilfælde af ledighed også kan betyde bedre chancer for at komme i arbejde igen og finde et bedre jobmatch, når det sker⁷. Der er også dokumentation for, at nye arbejdsløse, der ikke er berettigede til arbejdsløshedsydelse, oftere kommer fra fattigere miljøer med en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet⁸. Desuden har lande med en mere generøs arbejdsløshedsforsikring og højere udgifter til aktiveringspolitikker og -foranstaltninger mere stabile resultater med at få arbejdsløse i arbejde igen⁹.

Et andet politisk middel, nettokompensationsgraden af tidligere indkomst, er også negativt forbundet med fattigdomsrisikofrekvensen blandt

⁶ Se f.eks. L.F. Katz og B.D. Meyer (1990), "The impact of the potential duration of unemployment benefits on the duration of unemployment", *Journal of Public Economics*. Vol. 41(1): 45-72. S.P. Jenkins, C. Garcia-Serrano (2004) "The relationship between unemployment benefits and re-employment probabilities: evidence from Spain", *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*. Vol. 66 (2): 239-260. K. Carling, P-A. Edin, A. Harkman, B. Holmlund (1996), "Unemployment duration, unemployment benefits, and labour market programmes in Sweden". *Journal of Public Economics*. Vol. 59(3): 313-334. M. Hagedorn, I. Manovskii, K. Mitman (2015), "The impact of unemployment benefit extensions on employment: the 2014 employment miracle?" H. Schmitz, V. Steiner (2007), "Benefit-entitlement effects and the duration of unemployment: an ex-ante evaluation of recent labour market reforms in Germany." IZA Discussion Paper No 2681.

⁷ Se f.eks. D. Gallie, S. Paugam, S. Jacobs (2003) "Unemployment, poverty and social isolation: is there a vicious circle of social exclusion?" *European Societies*. Vol. 5(1): 1-32.

⁸ Se f.eks. F. Figari, M. Matsaganis og H. Sutherland, (2013), "Are European Social Safety Nets Tight Enough? Coverage and Adequacy of Minimum Income Schemes in 14 EU Countries". *International Journal of Social Welfare*. Vol. 22: 3-14. M. Fernandez Salgado, F. Figari, H. Sutherland, A. Tumino (2014), "Welfare compensation for unemployment in the great recession". *Review of Income and Wealth*. Series 60, supplement issue, maj 2014.

⁹ Se f.eks. M. Wulframm og L. Fervers (2013), "Unemployment and subsequent employment stability: does labour market policy matter?" IZA Discussion paper No 7193.

de arbejdsløse. Når nettokompensationsgraden beregnes, defineres nettoindkomsten som indkomst efter skatter og sociale bidrag og inklusive eventuelle sociale ydelser (social bistand, boligsikring, familiedydelser og tilskud til beskæftigede). Det skal understreges, at nettokompensationsgraden og udviklingen heri med tiden kan variere væsentligt afhængigt af den lediges historiske bidrag, navnlig ved kortere perioder, og den pågældende tidshorisont, idet ydelserne sædvanligvis falder med ledighedens varighed¹⁰.

Selv om det står klart, at højere nettokompensationsgrader direkte give sig udslag i højere husstandsindkomster, afhænger deres nettovirkning af en række faktorer, især deres samspil med andre ydelser og skattesystemet, og af aspekter som det tidligere indkomstniveau og arbejdsforløb¹¹. Yderligere kan højere kompensationsgrader også fjerne de økonomiske incitamentter til at arbejde, hvilket igen kan påvirke aktiviteten eller beskæftigelsesfrekvensen negativt, især for visse kategorier af arbejdstagere (f.eks. ledige med en partner i arbejde)¹². Ledighedsfælder¹³ er ofte meget store for lavtlønnede og arbejdstagere, der tilbydes job med lavere løn end deres hidtidige niveau.

¹⁰ En af mulighederne er, på basis af medlemsstaternes praksis, at fokusere på nettokompensationsgraden efter seks måneders ledighed på 80 % af gennemsnitslønnen og samtidig holde sig for øje, at der også er minimums- og maksimumsgrænser.

¹¹ Se f.eks. J. Gruber (1994), "The consumption smoothing benefits of unemployment insurance". NBER working paper, no. 4750, eller M. Dolls, C. Fuest, A. Peich (2012), "Automatic stabilisation and discretionary fiscal policy in the financial crisis". *IZA Journal of Labor Policy*. Vol. 1(4).

¹² Se f.eks. OECD (2005), "Increasing financial incentives to work: the role of in-work benefits". *Employment outlook*, kapitel 3.

¹³ Indikatoren måler den faktiske marginalskat på arbejde, nemlig det omfang, hvori stigningen i bruttoindkomsten ved overgang fra ledighed til arbejde reduceres som følge af indkomstskat, socialsikringsbidrag og bortfaldne ydelser.

Et tredje politisk middel vedrører berettigelsesbetingelserne, nemlig længden af optjeningsperioden, synes at være positivt forbundet med fattigdomsrisikofrekvensen blandt de arbejdsløse. Retten til arbejdsløshedsforsikringsydelse afhænger af det tidligere arbejdsforløb og/eller de betalte bidrag. Navnlig er de ledige generelt forpligtede til at have arbejdet et vist minimum, men den nøjagtige definition og varigheden varierer betydeligt. Derfor er personer, der har haft korte perioder i arbejde og færre kontinuerlige arbejdsforløb, sjældnere dækket af arbejdsløshedsydelse¹⁴. Derfor medfører strenge berettigelsesbetingelser, at færre ledige for ret til arbejdsløshedsydelse, hvilket igen betyder lav dækning og lav stabiliseringsvirkning. Muligheden for at kumulere forskellige bidragsperioder for ikke at miste rettigheder har en betydelig indvirkning her. Berettigelsesbetingelser for selvstændige og arbejdstagere med atypiske kontrakter bruges også hyppigt som løftestang til at forbedre dækningen, f.eks. ved at give mulighed for at blive optaget i en frivillig ordning.

Reformer rettet mod stigende kompensationsgrader og ydelsesvarighed eller udvidelse af berettigelsesbetingelser indebærer flere udgifter. Ved forsikringsordninger bidrager medarbejdere og virksomheder direkte til finansieringen af ydelserne. Eftersom sådanne bidrag generelt opfattes som beskatning, kan større ydelsesdækning, der kræver større bidrag, muligvis hæmme jobskabelsen. Ikke desto mindre forventes sådanne reformer også at gøre arbejdsmarkedet og økonomien mere velfungerende på

¹⁴ Se f.eks. ILO *World Social Protection report* (2014-15), I. Esser, T. Ferrarini, K. Nelson, J. Palme og O. Sjøberg (2013) "Unemployment Benefits in EU Member States" eller K. Langenbacher (2015), "How demanding are eligibility criteria for unemployment benefits, quantitative indicators for OECD and EU countries", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No 166, OECD Publishing, Paris.

mellemlangt sigt ved at genere et højere skatteprovenu fra skat på arbejde, om end med faldende afkast af det beløb, der bruges til arbejdsløshedsydelse og aktiveringsforanstaltninger.

Selv på kort sigt sparer man ikke nødvendigvis offentlige midler ved at nedsætte arbejdsløshedsydelse. I de fleste medlemsstater får den ledige ofte andre former for social bistand, der som regel er mere varig, lige fra arbejdsløshedsunderstøttelse til minimumsindkomst (passive foranstaltninger).

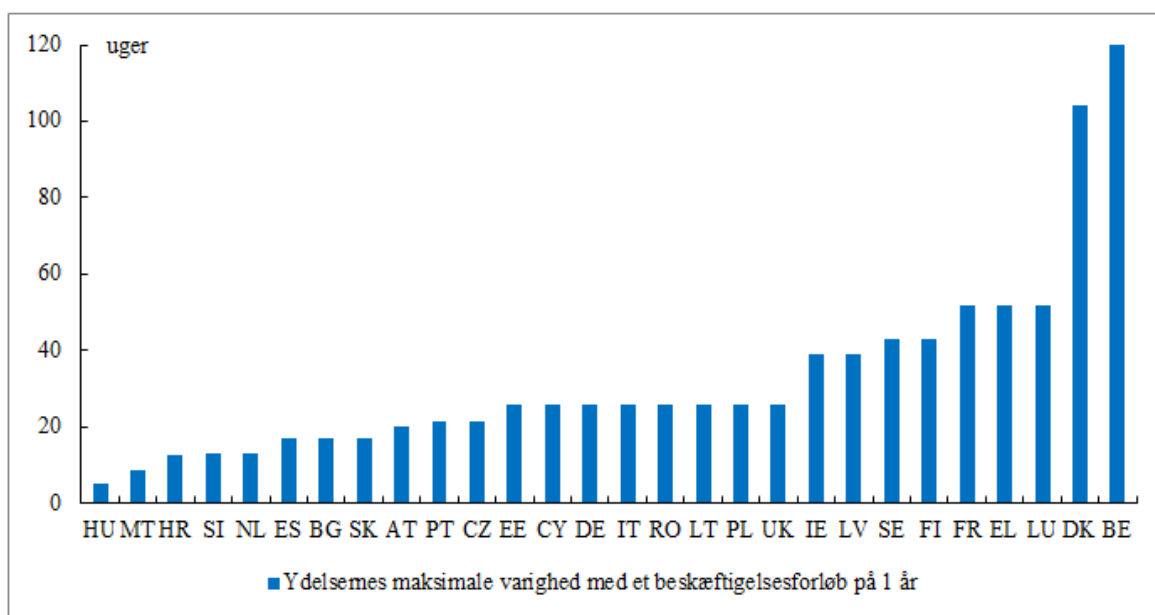
Omkostningerne for de offentlige kasser på kort og langt sigt er ikke lette at vurdere og varierer med tiden. En plausibel antagelse er, at den første omgang omkostninger ved større dækning eller højere ydelsesbeløb forholdsvis hurtigt kan opvejes af bedre beskæftigelsesresultater og højere skatteprovenu fra et større antal mennesker i arbejde og fra en større vækst i økonomien takket være bedre udnyttelse af den menneskelige kapital.

4. POLITISK STATUS I FORSKELLIGE LANDE

Med hensyn til de forskellige parametre ved arbejdsløshedsforsikring, som er blevet beskrevet som politiske midler i foregående afsnit, vises status for de enkelte medlemsstater i diagram 5, 6, 7 og 8 nedenfor.

Diagram 5 viser den maksimale varighed af ydelserne efter et års bidrag. Selv om varigheden i de fleste medlemsstater er kortere end bidragsperioden (med halvdelen af perioden, dvs. 26 uger som den hyppigste varighed), er den i fire tilfælde lige så lang som bidragsperioden (dvs. i Grækenland, Frankrig, Luxembourg og Nederlandene), og i tre tilfælde højere (71 uger i Finland, 104 i Danmark, ubegrænset i Belgien). I den anden ende af skalaen finder vi tre måneder eller mindre i Kroatien, Ungarn, Malta og Slovenien.

Diagram 5: Ydelsernes maksimale varighed med et beskæftigelsesforløb på 1 år, januar 2017

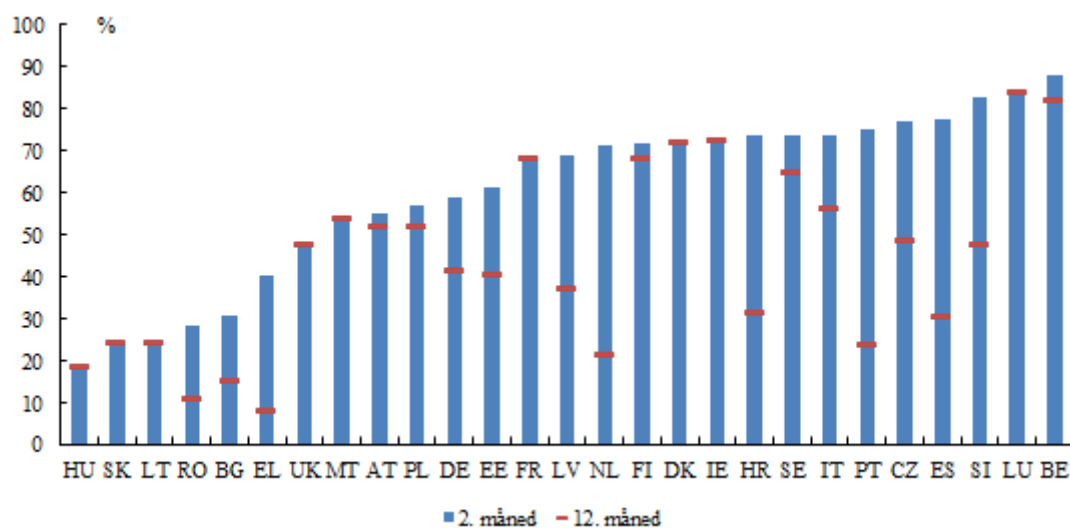
Kilde: MISSOC-databasen og national lovgivning (for Spanien, Italien og Frankrig).

Bemærkninger: I BE er ydelsesperioden ubegrænset. I mange lande (Tjekkiet, Tyskland, Litauen og Portugal) afhænger ydelsernes varighed af alder, hvor varigheden for den yngste aldersgruppe er kortest som vist i diagrammet. I Portugal anvendes en bidragsperiode på 15 måneder i stedet for et år. I Slovakiet er den viste varighed gældende for personer med tidsbegrænsede kontrakter, og ellers er den seks måneder. I Polen afhænger varigheden også af f.eks. den regionale arbejdsløshedsprocent.

Nettokompensationsgraden giver en indikation af, om arbejdsløshedsforsikringens funktion som indkomsterstatning er tilstrækkelig. Niveauet afhænger af flere faktorer, herunder det tidligere lønindkomstniveau, anciennitet, arbejdsløshedsperiodens varighed, alder og husstandens sammensætning (navnlig når samspillet med skattesystemet og andre ydelser tages i betragtning). For en lavtlønnet med et kort arbejdsforløb (et år) varierer værdien af nettokompensationsgraden efter en måneds arbejdsløshed fra 25 % af tidligere nettoindtægt til 90 % (diagram 6). I den lavere ende ligger medlemsstater, hvor en person med arbejdsforløb på et år ikke er berettiget

til arbejdsløshedsforsikring (Slovakiet og Litauen), eller hvor ydelsen allerede ophører efter en måneds arbejdsløshed (Ungarn). Herefter følger medlemsstater som udbetaler en fast ydelse, som er uafhængig af (eller kun svagt relateret til) det tidligere indkomstniveau (Bulgarien, Grækenland, Malta, Rumænien og Det Forenede Kongerige). En sammenligning med nettokompensationsgraden i den 12. måned af arbejdsløshedsperioden viser, at forsikringsperioden enten udløber (hvor arbejdstagerne overgår til andre ordninger, f.eks. arbejdsløshedsunderstøttelse eller social bistand), eller at ydelsen nedsættes.

Diagram 6. Arbejdsløshedsydelsernes nettokompensationsgrad på 67 % af gennemsnitslønnen, januar 2016

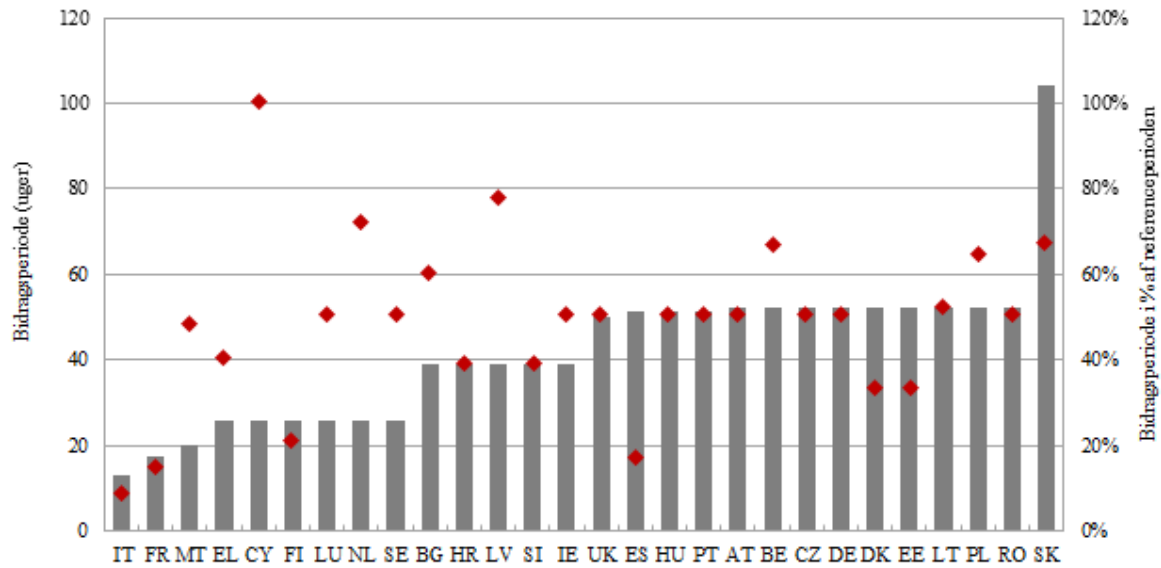
Kilde: Europa-Kommissionen baseret på OECD's skatte- og ydelsesindikatorer.

Bemærkninger: Beregningen gælder en arbejdstager med 80 % af gennemsnitslønnen og ét års bidrag (2. og 12. måned af udbetalingsperioden). Diagrammet omfatter alle de forskellige indkomstkompponenter, herunder arbejdsløshedsydelse og andre ydelser (såsom social bistand og boligsikring).

I alle medlemsstater afhænger retten til udbetaling af forsikringsydelse af det tidligere arbejdsforløb og/eller de betalte bidrag. Diagram 7 viser, at antallet af uger, der er påkrævet for at få adgang til arbejdsløshedsydelse, varierer fra 25 eller mindre i Grækenland, Frankrig, Italien og Malta til over 80 i Litauen og Slovakiet med ét år (52 uger) som det

mest almindelige. For forholdet mellem bidragsperioden og en længere "referenceperiode" – som gør det muligt at tage hensyn til ledighedsperiode – er den hyppigst forekommende værdi på tværs af medlemsstaterne 0,5 (dvs. modtagerne bør have betalt bidrag i mindst halvdelen af referenceperioden).

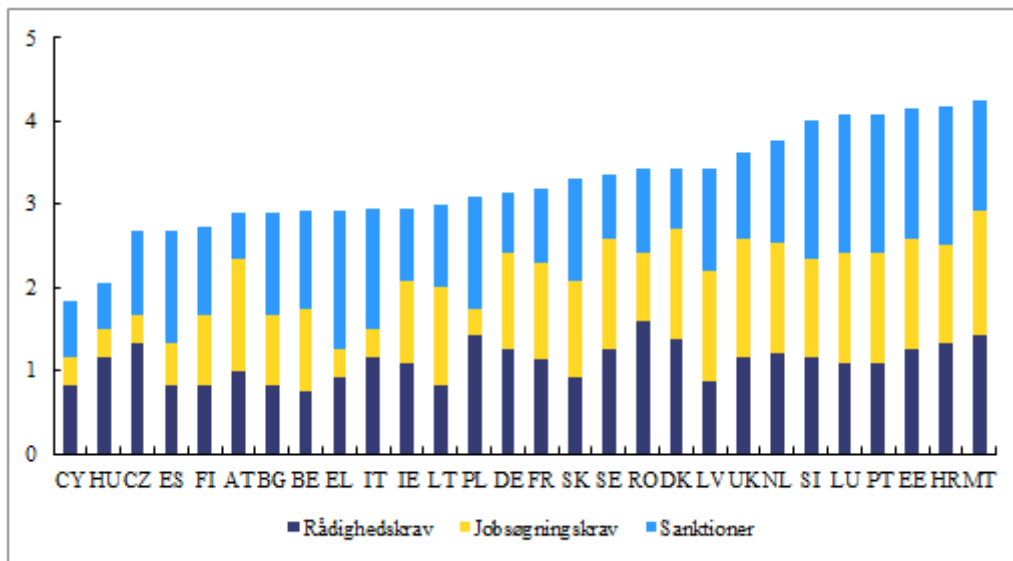
Diagram 7. Optjeningsperiodens længde, situationen i 2015

Kilde: MISSOC-databasen og nationale kilder (for Italien)¹⁵.

Bemærkninger: De røde diamanter angiver forholdet mellem bidrag og referenceperiode. Diagrammet bygger på en forenkling af data for visse lande, hvor optjeningsperioden beregnes på en mere kompliceret måde.

Diagram 8: Indikator for stregheden af jobsøgnings- og rådighedskrav, 2014

OECD.

Kilde:

¹⁵ For Italien vedrører tallene situationen efter arbejdslovens vedtagelse i maj 2015.

Endelig forekommer betingelser for jobsøgning og rådighed samt de tilhørende sanktioner at være strengest i Estland, Kroatien, Luxembourg, Malta, Portugal og Slovenien, mens de er mindst strenge i Cypern og Ungarn. Underkomponenternes relative betydning varierer også betydeligt fra land til land.

5. NYTTIGE KILDER

Flere oplysninger og data om berettigelsesbetingelser, varigheden af ydelser og kriterier for ret til arbejdsløshedsydelse findes i MISSOC-databasen¹⁶. Databasen ajourføres hver sjette måned og valideres af medlemsstaterne. Oplysningerne kan yderligere suppleres med primære nationale kilder (f.eks. lovgivning) og landespecifikke oplysninger om skatte- og ydelsessystemer, der indsamles af f.eks. OECD.

Resultaterne af OECD's tax-benefit-modeller kan også bruges til at overvåge udviklingen i ydelsernes nettokompensationsgrad og virkningerne af incitamenterne til at gå i arbejde (især den såkaldte ledighedsfælde, som defineres som den effektive skattesats, der gælder for den ekstra bruttoindtjening, den ledige får ved at gå fra ledighed til arbejde, og som tager hensyn til både direkte beskatning og bortfald af ydelser)¹⁷. Disse data offentliggøres normalt i november hvert år med 1,5-2 års forsinkelse. Modellerne bygger på et fast sæt af antagelser, som sikrer tværnational sammenlignelighed, og officielle oplysninger, der indhentes via nationale delegerede. Information om gennemsnitsløn, der bruges i tax-benefit-modelberegningerne, indhentes

ved hjælp af veldefinerede og aftalte metoder.

Jobsøgnings- og rådighedskrav i forbindelse med arbejdsløshedsydelse har været genstand for OECD's analyser¹⁸. Dataene er blevet indsamlet for alle EU-medlemsstater, og der er blevet konstrueret en sammensat indikator til måling af stregheden af disse krav. Der er fundet 11 komponenter til at karakterisere forskellige aspekter af jobsøgnings- og rådighedskravene. Disse falder i tre kategorier: 1) pligt til at stå til rådighed, også under deltagelse i aktive arbejdsmarkedspolitikker, og passende arbejdskriterier (dvs. på hvilke betingelser et jobtilbud kan afslås uden sanktioner), 2) overvågning af jobsøgningsaktiviteter (jobsøgningsfrekvens, dokumentation skal forelægges) og 3) sanktioner (for frivillig arbejdsløshed, afslag på jobtilbud og manglende deltagelse i rådgivningsmøder eller aktive arbejdsmarkedspolitikker).

Dato: 11.11.2017

¹⁶ MISSOC, Mutual Information System on Social Protection – det gensidige informationssystem om social beskyttelse – er en informationsbase for lovgivning, ydelser og betingelser vedrørende social beskyttelse i alle EU-medlemsstater, Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz. Yderligere oplysninger findes i: <http://www.missoc.org/>.

¹⁷ Yderligere oplysninger findes i: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1143&intPageId=3197&langId=en>.

¹⁸ Se: Venn (2012), Langenbucher (2015). I sit arbejde henviser OECD til jobsøgnings- og rådighedskrav som "berettigelseskriterier" ('eligibility criteria') og sonder i terminologien mellem "berettigelsesbetingelser" (entitlement conditions – som henviser til krav om at erhverve ret til ydelser) og berettigelseskriterier (eligibility criteria – som omfatter det sæt betingelser, der gælder for løbende modtagelse af ydelser).